

چگونه خانه‌تکانی سبز داشته باشیم؟

14 اسفند 1400

در روزهای خانه‌تکانی هستیم و همه ساله در این ایام مطابق يك سنت دیرینه، خانواده‌ها به ویژه خانم‌های خانه برنامه تمیز کردن منزل را برای ورود به سال جدید دارند.

يك سنت زیبا و نيك که می‌تواند با نگاه محیط زیستی ما زیباتر و دوست‌داشتنی‌تر باشد. برای اینکه خانه‌تکانی‌های ما سازگارتر و همسوتر با محیط زیست باشه چند نکته را باید به خاطر داشته باشیم: مراقب مصرف آب باشیم؛ ما در کشوری زندگی می‌کنیم که با مشکل کم آبی و کم‌بارشی مواجه هستیم. گفته می‌شود در هفته‌های پایانی سال، مصرف آب در شهرهای بزرگ افزایش 10 الی 20 درصدی دارد. از کارهای غیر محیط زیستی در این روزها، شست‌وشوی فرش‌ها در منازل با «آب شرب» است. اجتناب از تولید پسماند، اولین اصل در مدیریت پسماند است. یعنی برای خریدهای آخر سال برنامه داشته باشیم و آگاهانه و متناسب با نیازمان خرید کنیم. مورد دیگر در مدیریت پسماند، تفکیک پسماندها در مبدأ و توجه به جداسازی پسماندهای خطرناک نظیر باتری‌ها، داروهای تاریخ گذشته، لامپ‌های فلورسنت شکسته و... است. بازاستفاده در دورریزهای سالانه موضوع مهم دیگر است.

در هنگام خانه‌تکانی اگر وسایلی داریم که امکان تعمیر، تغییر کاربرد و استفاده مجدد است آنها را تعمیر و مجدداً استفاده کنیم، با این کار به کاهش تولید پسماند کمک کرده‌ایم. در بسیاری از موارد تنها با يك تعمیر یا بهینه‌سازی ساده می‌توان بسیاری از لوازمی که داریم را دوباره به چرخه مصرف برگردانیم. استفاده مجدد از کالاها باعث کاهش ضایعات و آلودگی‌ها می‌شود. تولید کالاهای جدید نیازمند استفاده بیشتر از منابع طبیعی است که بسیاری از این منابع قابل تجدید هم نیستند. به عنوان مثال، برای تولید مواد پلاستیکی به نفت نیاز است یا تولید چوب منجر به از بین رفتن زیستگاه‌های حیات وحش، تخریب اکوسیستم‌ها و تهدید زندگی جوامع محلی می‌شود. از شوینده‌ها در حد متعارف و منطقی استفاده کنیم. اول برای سلامتی خودمان و خانواده‌هایمان این موضوع را جدی بگیریم. مصرف بیش از اندازه شوینده‌های شیمیایی به خصوص در فضای بسته می‌تواند باعث آسیب به ریه‌ها و حساسیت‌های پوستی و تنفسی شود. استفاده از شوینده‌ها همچنین می‌تواند عوارض خطرناکی بر محیط زیست بگذارد.

شوینده‌های شیمیایی پس از مصرف به همراه پساب‌ها و فاضلاب‌ها به دریاچه‌ها یا رودخانه‌ها تخلیه شده و به دلیل تجمع کف روی آب‌های سطحی و جلوگیری از عمل اکسیژن‌گیری آب، تعادل اکوسیستم‌های آبی را بر هم می‌زند و موجب مرگ و میر جانداران آبی می‌شود. این تمیزکننده‌ها همچنین می‌توانند با افزایش ورود «مواد شبه‌هورمونی» به آب‌های زیرزمینی باعث آلودگی آب‌های زیرزمینی بشوند. مساله دیگر استفاده از شوینده‌های مصنوعی، «میکروبیدها» یا ریزپلاستیک‌هایی است که با ابعاد بسیار ریز حتی قادرند از غشاهای تصفیه آب نیز بگذرند و ضمن آلودگی دریاها و رودخانه‌ها، با ورود در بافت آبزیان نهایتاً وارد زنجیره غذایی ما شوند.

نکته مهم در مصرف شوینده‌ها، استفاده منطقی از شوینده‌ها، کاربرد شوینده‌های طبیعی و شوینده‌های سازگار با محیط زیست است. کاهش مصرف کیسه‌ها و ظروف یک‌بار مصرف پلاستیکی، گرچه نیاز است که در طول سال به این موضوع مهم توجه شود، ولی در حین خانه‌تکانی و همین‌طور تعطیلات و سفرهای نوروز توجه داشته باشیم که مصرف حداقلی از کیسه‌های پلاستیکی و ظروف و کالاهای پلاستیکی یک‌بارمصرف و جایگزین کردن محصولات پایدار مثل کیسه‌های پارچه‌ای، سبدهای خرید، سفره‌های پارچه‌ای، لیوان و ظروف غیرپلاستیکی و... می‌تواند در کاهش آلودگی محیط زیست و جلوگیری از تخریب مناطق و چشم‌اندازهای طبیعی کشور بسیار موثر باشد.

چه خوب است که با آغاز سال جدید تصمیم بگیریم با حس مسوولیت‌پذیری بیشتر برای خانه بزرگ‌ترمان «زمین» و تغییر و اصلاح بسیاری از رفتارهای پرخطر و آسیب‌رسان به محیط‌زیست، شهروند سبزتری باشیم. برای شروع حرکت در این مسیر کافی است هر یک از ما با قدم‌هایی کوچک ولی محکم و پیوسته از خانه‌هایمان شروع کنیم. خانه‌تکانی سبز ما می‌تواند نویدبخش روزهایی بهتر برای محیط زیست و طبیعت رنجور سرزمینمان باشد!

**** شینا انصاری**